

ЧС
059

ӨӨРЕНІЛИ

(ПАШТАЙСЬ КЕЗІ)

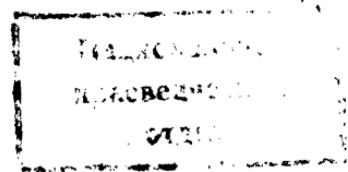

СОГАЛ КОМИТЕДІ 1936

АРАТ CONNUN URUQLARЬ, EKKI ӨӨРЕНГЕС,
ERTTEMNI TELGEREDIIL

ЧС

Ф-59

ӨӨРЕНИЛИ

Pir tugaar cada şkolazъпьң
1 tugaar сында өөренир
тептери

✓

Түштікке
аралық науқылда
БИБЛИОТЕКА
им. А. С. Пушкина
СОГААТ КОМИТЕДІ
1936

По төптерни естер **Сътва, Торруй-оол** соғааткан. Ону соғаадырда moon мурнунда yndyrgen „**Өгөрениили**“ төр piccii уруqlar көөр узык паза еш **Sedip-ooldun** соғааткан „**Caa oruk**“ төр улуқ ulus көөр узынун камдых сүйлери полғаш ыланғыя curuktарындан xereqleen.

Хатынssalgalыq redaktor **S. Lopsan.**

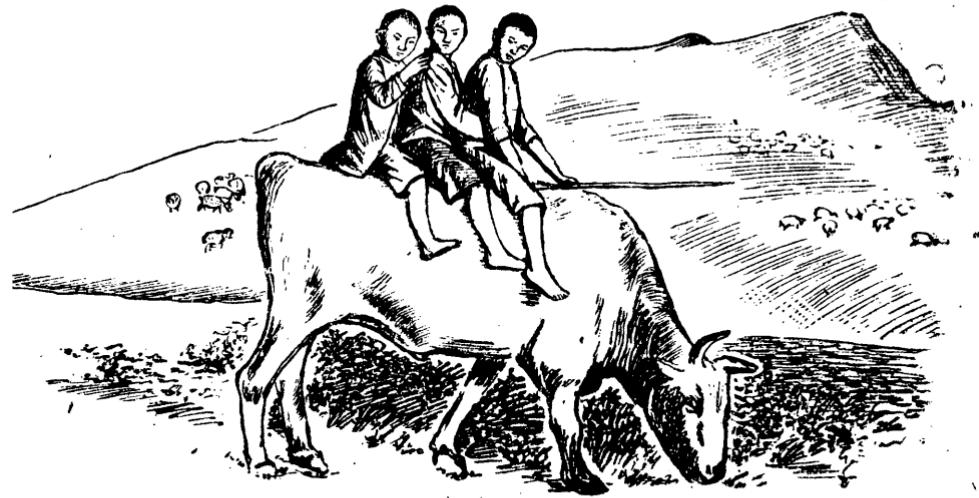

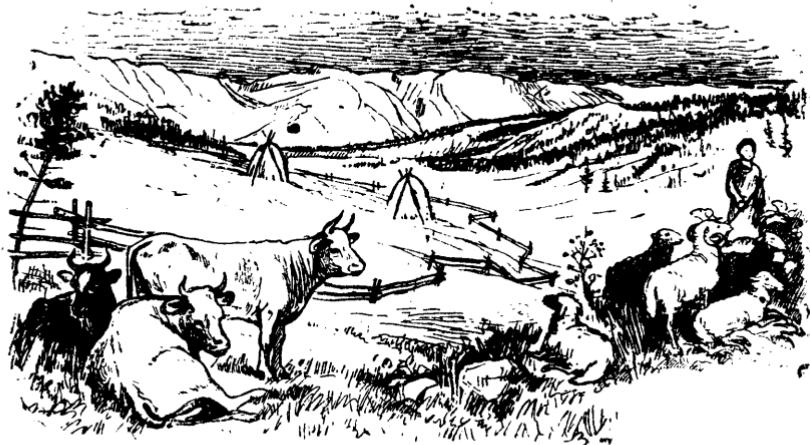

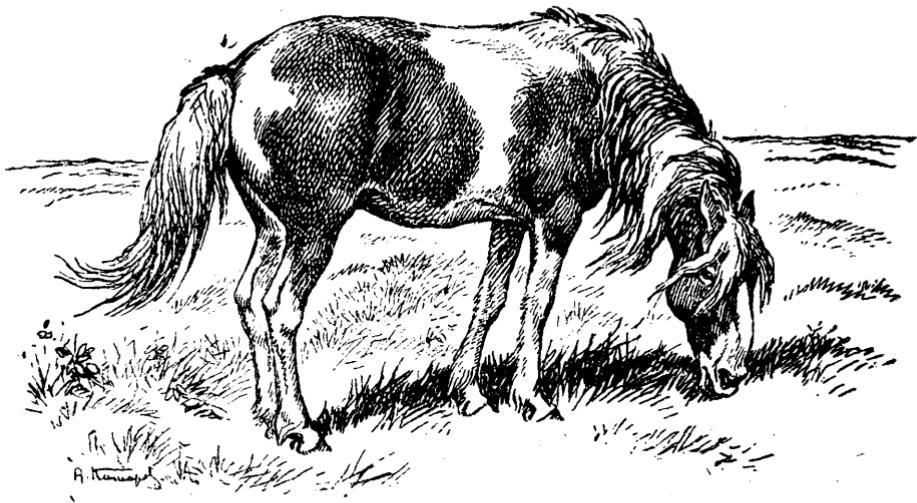
Cogaal № 156. Ро пәнни 1936 сүйдөң 5 айның 20-нің хүнүнде өryderi-pile шілсіткеş, түн сүйдөң 5 айның 25-тің хүнүнде parlattырган. Parlaар атапың сапы 4. Садық № 417. Тиразъ 4000 kezek.

Kыртиграф, Кызыл-хорал, Шетінкін кудумчузу, разып № 1

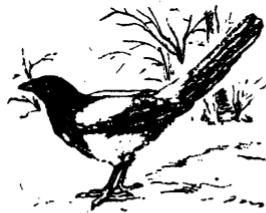

ala

ala

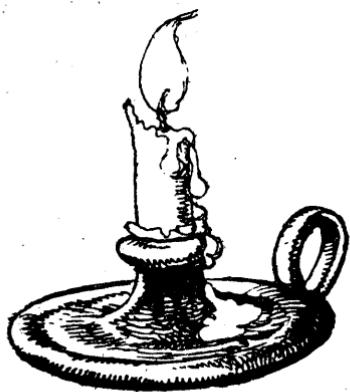
a

l

a

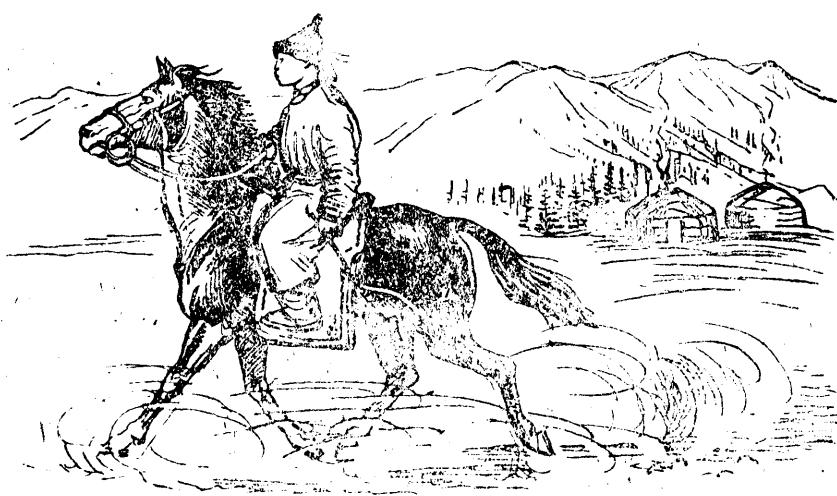

aal

aal laa

laa al

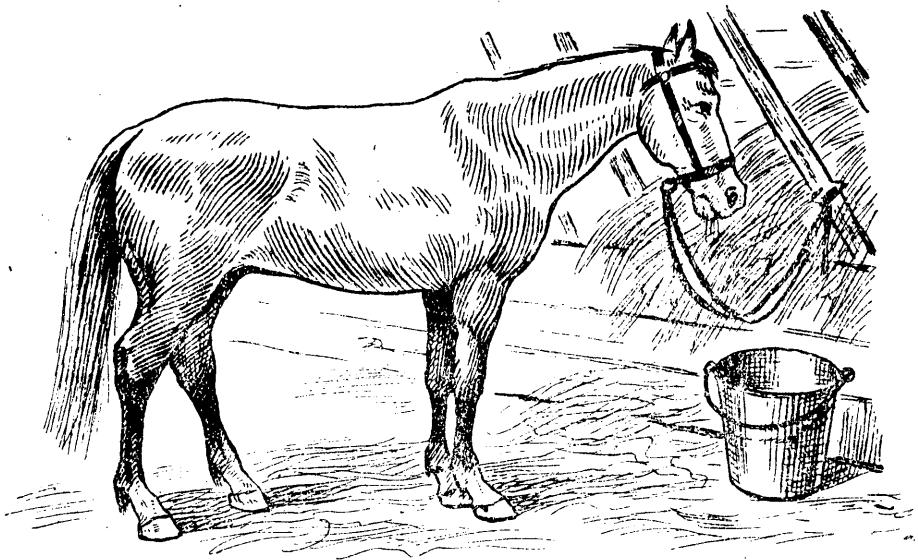
ool

ol ool ol laa

ol aal

o

TTTTTTT mmmmm

aat

at

aat

aat

al

ot

oot

otta

tal

t

o o o o o o o o o o

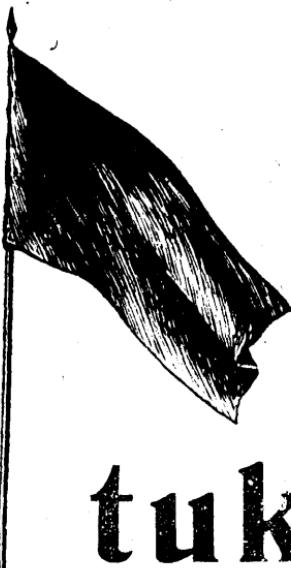
kat

ak aat ak tal

katta ool

k

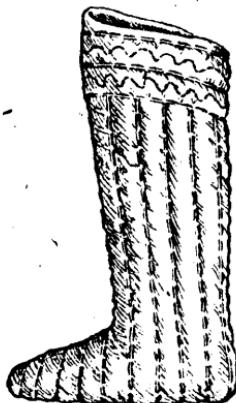
a a a a a a a

tuk

ol uktu al

ol tuktu tut

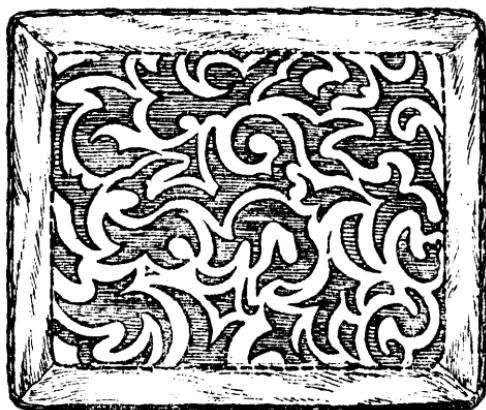

uk

ак ук А а У у

к к к к к к к

Olbuk.

ol buk

Tabak.

ta bak

Olbukta tabak.

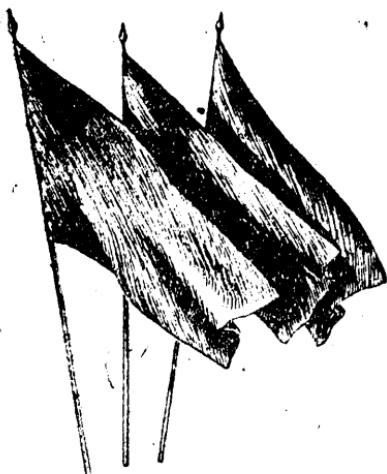
Tabaktá kat.

B

Ll ak tal

l l l l l l l l l l

t t t t t l l l l l

Tuktar.

tuk tar

Ol arat tur.

Ol tuktu tut.

Arat tuktu tuttu.

r

Bb Rr
b b b b r r r
tabarita taraa

Mal.

m	a	l
---	---	---

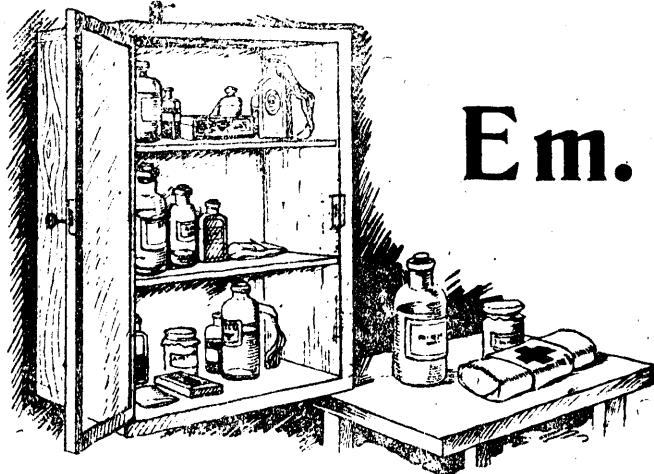
Ala mal. Katta mal.

Mal al.

m

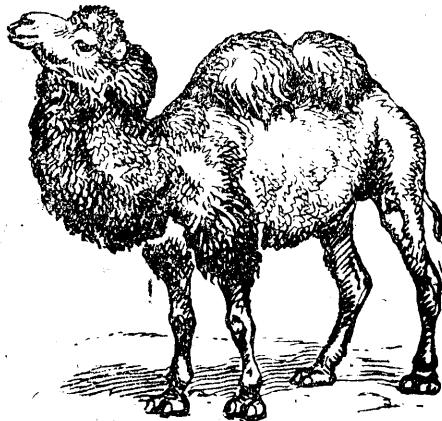
Oo Mm

Ol mal tur. Ol aal
tur. Ol tur tur. Ol
ariat tur.

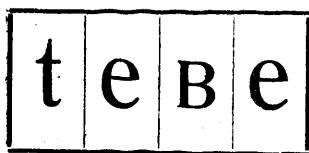

Em.

Ol em tur. Ekker-ool, em ekkel.

Те ве.

E e T t

Eet al. Tebe ekkel.

Tur, uruum!

Xol cuur.

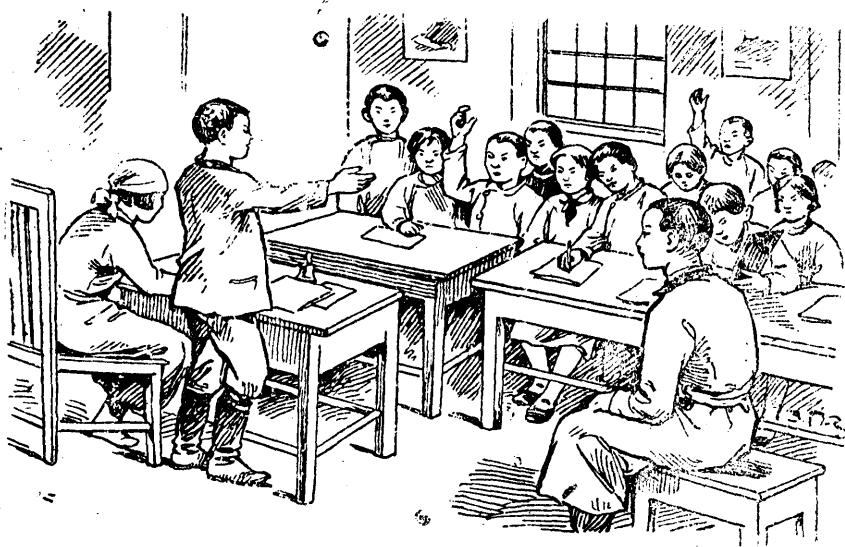
Tabakta cem. Cem ekkel.

cel | cel | cel |
cem | kel | cal |

C

C c

Accam, cabaa ekkel.
Tabaktan cem al. Ol
ca tur.

Xural.

Ol xural tur.

Xural-ce coru!

Ol xural, curum
tut teen.

X

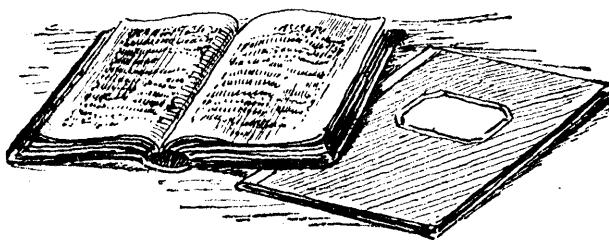
H R

X x

Mal tottarai xerek.

Xeme erkel. Xemeleer

Xerek.

Nom

n	o	m
---	---	---

Ton

t	o	n
---	---	---

13730

Ol nomum tur.
Ol tonum tur.
Nomnu nomcu.
Tonnu ket.

n

Nn

Nom сонка еттем
сон. Nom потеншит
хөгжлий.

Pok.

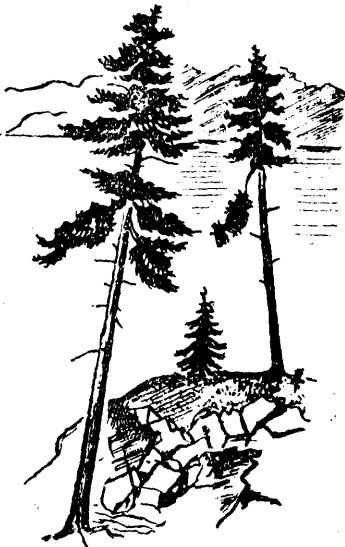
Kara-ool, po poktu
moon appar.
Poktan kamnan.

pok | xap | xat | xap
pak | xat | kat | xep

p

P p

Po xepter pelen. Parba,
tulup, xapra taraa
trup tur.

ьыт.

Тытта хек тур.
ьыт они ьrlанър
тур.

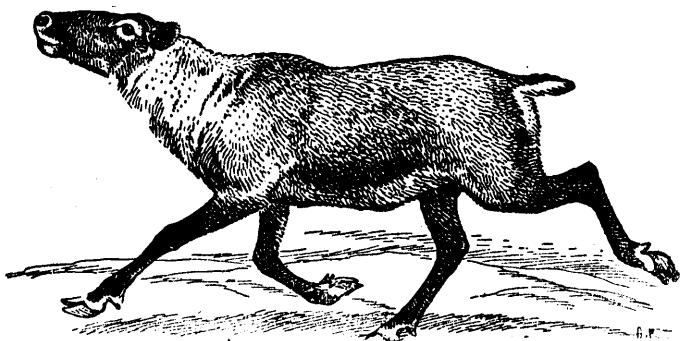
Аккым Тыртък-оол аатъ
тинир сор.

Ассам ховаа тараа тарьр-tur.
Taartta палъктар
коруур-мен.

ь

ь ь
Ро палъктъ тут. Палъктан
сътсак еет аль тур.

I b i

Ibini munar.

Ibi ekki eet peer.

i

Ibi caat cip tur.

Picce-ool ibini munup tur.

ekki | inek | iirt | itpik

ibi | enik | iliir | itpek

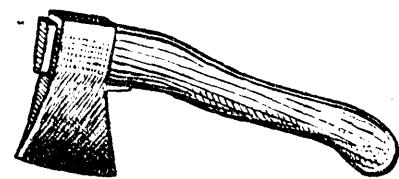
y
i

Tinten errai eet alvi.

Inek errai cem peer.

**Tadar-ool-pile Tandar-ool
aальп-се тараа appar-съдъг.**

Paldы-pile си-
duk carar. Xiree-
pile cuduktu xireeleer.

at	kat	put	ot
адь	кадь	пуду	оду

d

D d.
Cuduktu paldo-pile
tooraar. Idirkti ine-pile
taaraar.

Algъ ettep turlar.

Авам mee algъ ton taarap pergen. Авамга taaradър al-gan tonum ekki polgan.

Tolgar xaragannap cor. Xaragannъ ottular xerek.

tuk	uk	ak
tugu	ugu	agъ

g

g g

Algъ түр тааралда,
еккі ет полғы.

Өөренип түр.

Mende төрт ном төтер пар.
Оларнь номчуп, өөренип ту-
рар-мен. Ерттем культурга екки
өөренир xerek.

Авам mee pөrt-taa taarap
pergen, idik-taa taarap pergen.

Ам ol idik, хевимни
екки kamnaar-men.

O

Орж орек күбөнда
олу. Тараа сүр куль-
гынни сор көвлөр xerek.

Өөр.

Төө арьоң сапында он өөр пар. Ассам суң ол өөрлер-pile кадь турар. Үүрвам өөр сапында тараа soktap tur.

Аккым Аօрваан таңда mal kadaғыр сор. Mal arattarga eet, саң, алғы peer.

Ө

Андоңда адъордь кедер adar. Он саң, алғы алғи.

Seek.

Хоралъоң seekten еккі кам-
галаның хerek.

Seek паак ааръоңын халда-
дыр. Ону сок кыңыг хerek.

Seekter eetke, оон-тая өске
семге хоралъоң kurttarnы та-
радыр.

Seek, таас, хоралъоң ки-
урт, кара-ръыт, ьтыраала-
пь сок кыңыг хerek.

Тык къргър турлар.

Авам-pile accam tyk къргър olurlar. Тык-pile kidis, ceep, argamсь къльгър.

Kys keerge, Kaas, тоңдуктар сана peer. Pyryler tyzer, kuurt, ьтъраа, se-ekter-taa cide peer.

y

у

Түктен kidis унег.

Арттоон коорка sadar.

Нюоптан ylet-paraan
алар.

Sigen kezip tur.

Akkът Къзыл-оол хем ериnde sigen kezip tur. Уоғват Tozur-къс oдағланыр olur.

Реңзинин адасть panza са-
zap tur. Авасть uruu-
nun tonun ugulza-
lap taarap tur.

Z

*Sigen сокка мәл садағ.
Мәл садатпас толеезинде,
сиген кезип түрмен.*

Şarýlar.

Şýrap akkym şarýlar-pile taraa pastýr tur. Taraaný pastýrgaş, cydyrer tees sabalap şarýy় appaar.

Şýrap-pile Aşşakool sabalap şaraan taraazyn şarýda cydryp turlar. Olar taraazyn Cadaanaga appargaş, koopka sadar tep turlar.

*Şarý semis turza,
kyystyq polur. Şarýn
enki toqtandoğır edilees
totturuq kamna.*

Къзъп.

Къвш тышты, хын тургужу къскалап, тун тургужу узап тур. Eleen sook appargan. Aaldar къштаан-се көзүр коруп турлар.

Хар саапкан. Хын караа съльбас appargan. Suoq тошталы перип тур. Adyoq, morzuk polgas өске-тая izeer. Araattannar izeenin-се кире перген.

Нозон, казан, узар, изер,
хар түшкен. Taraaccын казаа
кулор турар. Нурын азол
егеleen.

Kazaa tudup tur.

Sook tyzyp keerge, arattar malын kazalaar. Akкыт Torzu-pile kazaa tudup tur-men. Accam kazaa serilep tur. Po kazaga xuragannarъвьстыъ kazalaas, olarnь сътсак kөk sigen-pile cemgerer-pis.

7
L Z

Онж екни. Оссич казаа көлөр түр. Олар сиғен соорт-тип түрләр. Атттарараан соорттип түрләр. Онжту астап түр-men.

Ojun.

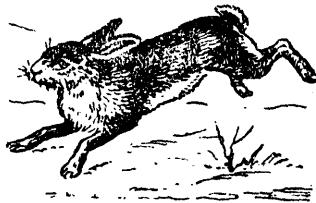
По xyn ajas tur. Men po xyn xөj ooldar Anaj-ool, Ojun-ool, Kalcanaj, Saյn-ool, Ceccekkej, Sancaj suqlar-pile ojnarp xaaktap xynzeer tur-men.

Camдъвъс xар-pile kizi tyrzyzyn кълър ojnaar.

j

ж ж

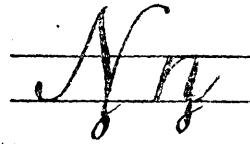
Olcej ojnarp tur. Ojun-ool cingulap tur. Ojnarp coraaj-la-men. Xoj arattar kooperaska kirgennер.

Къзъп аппаар.

По хун аккът-pile кадь argaga аппар соруурубуска, тът паазънга тиинер olur-gan. Оон аккът pir тиинин паазън суура адъркан.

Purungu хун salър каан капркавысса паастьвьска, pir kodan өлген съдър. Ol kodannъ ap algaş par-съдарьвьска, paza pir kapkada as съдър. Ol аппарнь сүктеп algaş, aальвьска ekkeldibis.

Түүн мен аргада кодан көрдүм. Торт тиң олырдым. Толгай-оолдуң адасъ тилги көрдү. Томур-оол аңпай перди.